

УДК: 342.7:351.86]:341.215.4

JEL Classification: K33, K42, H56, F15

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

САБАДАШ Інна¹, СЕЛІХОВ Сергій², ТРИГУБЕНКО Сергій³

¹ Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

<https://orcid.org/0009-0001-5267-9153>

e-mail: inna.sabadash@tuta.com

² Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України,

<https://orcid.org/0009-0009-4040-2235>

³ Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

<https://orcid.org/0009-0008-7823-5121>

e-mail: serhii.tryhubenko@tuta.com

У статті здійснено комплексне теоретико-методологічне обґрунтування та сценарне моделювання перспективних напрямів розвитку організаційно-правової безпеки держави в умовах інтенсифікації процесів глобалізації та європейської інтеграції. Визначено сутність організаційно-правової безпеки як динамічного системного конструкту, що поєднує нормативно-правове регулювання суспільних відносин та інституційну спроможність органів публічної влади. Досліджено трансформацію традиційної моделі безпеки у сучасну (кооперативно-інтеграційну), яка характеризується гнучким, мережевим і екстратериторіальним характером правового регулювання. Особливу увагу приділено специфіці правової адаптації України до стандартів *acquis communautaire* до кінця 2027 року в унікальних умовах подвійного навантаження – мобілізаційних вимог воєнного стану та системних євроінтеграційних реформ (децентралізації, цифровізації, концепції *good governance*). Проаналізовано ключові галузеві виміри безпеки: міграційну (функціонування інструментів Frontex, SIS, VIS), інформаційну (імплементація GDPR, директив NIS та ePrivacy, правове регулювання штучного інтелекту за «трисступневим тестом»), енергетичну (Третій енергетичний пакет, інтеграція з ENTSO-E) та корпоративну (впровадження ESG-інструментів і «ефекту Брюсселя»). На основі сценарного підходу розроблено три альтернативні траєкторії інституційного розвитку правової системи до 2030 року: конвергентно-інтеграційний (оптимістичний), фрагментарна інтеграція (помірний) та мобілізаційний суверенітет (песимістичний). Обґрунтовано, що наріжним каменем стійкості правопорядку за будь-яких умов є перехід від реактивного адміністрування до проактивного моделювання на засадах Нового публічного менеджменту (NPM).

Ключові слова: організаційно-правова безпека, глобалізація, європейська інтеграція, *acquis communautaire*, воєнний стан, багаторівневерядування, Новий публічний менеджмент, сценарне моделювання, ESG-станданти, цифровізація правосуддя.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2026-21-32>

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Стаття надійшла до редакції / Received 02.06.2026

Прийнята до друку / Accepted 03.08.2026

Опубліковано / Published 27.08.2026

© САБАДАШ Інна, СЕЛІХОВ Сергій, ТРИГУБЕНКО Сергій

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасна архітектура міжнародного правопорядку та національних правових систем зазнає кардинальних трансформацій під впливом двох взаємопов'язаних і взаємозумовлених процесів – глобалізації та європейської інтеграції. Ці процеси не лише стирають традиційні кордони між внутрішнім і міжнародним правом, але й вимагають переосмислення базових категорій національної безпеки. У цьому контексті особливого значення набуває організаційно-правова безпека як системний конструкт, що поєднує нормативно-правове регулювання суспільних відносин та інституційну спроможність органів публічної влади забезпечувати стабільність, правопорядок і захист суб'єктів права від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки стає наріжним каменем стратегічного державного планування. Воно дозволяє превентивно виявляти та нівелювати ризики, пов'язані з правовою невизначеністю, інституційною слабкістю та транскордонними викликами. У сучасному світі загрози мають виражений гібридний та транснаціональний характер – від масштабних міграційних криз і кібератак на критичну інформаційну інфраструктуру до економічного тиску та прямих актів збройної агресії. Традиційні односторонні правові механізми окремих держав демонструють свою обмеженість, що зумовлює об'єктивну необхідність переходу до моделей кооперативної безпеки та спільного рятування.

Для України, яка у червні 2022 року офіційно отримала статус кандидата на членство в Європейському Союзі, прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки набуває прикладного значення. Держава взяла на себе амбітне зобов'язання повністю адаптувати національне законодавство до стандартів *acquis communautaire* до кінця 2027 року, відкриваючи складні переговорні кластери, зокрема щодо верховенства права та зовнішніх відносин. Цей процес

відбувається в умовах повномасштабного збройного конфлікту, який диктує потребу в унікальному поєднанні мобілізаційних заходів у воєнний стан із довгостроковими реформами децентралізації, цифровізації та захисту прав людини. Прогнозування того, як правова система зможе витримати це подвійне навантаження, є критично важливим для збереження державної спроможності та успішного євроінтеграційного поступу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження організаційно-правової безпеки в умовах глобалізації та євроінтеграції спирається на вагомий масив наукових праць вітчизняних і закордонних фахівців, які аналізують цей феномен з позицій філософії права, теорії публічного управління, міжнародного та галузевого права.

Фундаментальні засади впливу глобалізаційних процесів на державний суверенітет та трансформацію правових систем закладені у працях Л. Хуг та Г. Маркса. Автори розглядають європейську інтеграцію як закономірну відповідь національних держав на виклики глобалізації, що виражається у переході від ексклюзивної державної юрисдикції до багаторівневого спільного врядування. Вони спираються на концепцію комплексної взаємозалежності Р. Кохейна та Д. Ная, доводячи, що інтеграційні процеси (зокрема, прийняття Єдиного європейського акта 1987 року та Маастрихтського договору 1993 року [1]) є функціональними інструментами для мінімізації глобальних транскордонних ризиків.

Проблематика кооперативної безпеки та її організаційно-правового забезпечення у глобалізованому середовищі досліджується сучасними правознавцями крізь призму концепції «безпечового трикутника», що поєднує зусилля індивідуальних держав, регіональних організацій та універсальних інститутів, таких як ООН і НАТО. У наукових публікаціях акцентується увага на пошуку балансу між очікуваннями суверенних держав і колективними інтересами міжнародної спільноти [2].

Розвиток організаційно-правової безпеки на мікро- та мезоекономічному рівнях, зокрема в корпоративному та аграрному секторах в умовах євроінтеграції, ґрунтовно висвітлено у працях І. Богданюк [3]. Дослідник доводить, що інтеграційні процеси суттєво ускладнюють контрактні відносини, породжуючи потребу у гнучких організаційно-правових механізмах захисту прав власності, комерційної інформації та інтелектуальних ресурсів, спираючись на класичні праці з євроінтеграції аграрного сектора за редакцією О. Бородіної [4] та П. Саблука [5].

Організаційно-правовим механізмам міграційної безпеки ЄС та України присвячені дослідження Т. Кортукової [6]. Вона аналізує еволюцію спільної імміграційної політики ЄС, починаючи з Тамперської програми 1999 року, роль агенції Frontex у захисті зовнішніх кордонів, а також значення інформаційних систем збору даних для виявлення транскордонних загроз. Окремий внесок дослідниці стосується міжнародно-правового захисту прав українських трудових мігрантів у європейському просторі та глобальної продовольчої безпеки.

Питання гармонізації українського законодавства у сфері інформаційної безпеки з європейськими стандартами (зокрема, GDPR, директивами NIS та ePrivacy) висвітлено в наукових публікаціях О. Вівчар, Т. Дракохруст та Н. Мужилівського [7]. Автори доводять, що європейська модель захисту інформації поєднує технічні, організаційні та правові аспекти, забезпечуючи технологічну нейтральність і захист прав людини. Водночас принципи прогнозування інформаційної безпеки на основі досвіду ЄС і НАТО досліджуються Г. Кириченко [8] як інструмент превентивного виявлення гібридних загроз.

Сучасні аспекти адаптації правової системи України до європейських стандартів в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення знайшли широке відображення у працях науковців, чий статті розміщено в «Baltija Publishing». Так, І. Гамбург [9] досліджує правові засади адаптації інтерпретаційної діяльності органів публічної влади до стандартів Європейського Союзу. Стефанут [10] аналізує роль ЄС у захисті прав людини в умовах збройного конфлікту. Бородін [11] розкриває напрями цифрової трансформації публічного управління в контексті євроінтеграції.

Концептуальні засади управління енергетичною безпекою як складною організаційно-правовою системою досліджуються у працях сучасних економістів і правознавців, які виокремлюють стратегічний, інституційний та операційний рівні її функціонування. Питання модернізації державної служби на засадах Нового публічного менеджменту (New Public Management) та впровадження стратегічного контролю для мінімізації соціально-економічних ризиків глобалізації висвітлено у роботах Г. Купрій [12]. Соціально-правові аспекти інтеграції та

гармонізації стандартів соціального захисту досліджено у працях В. С. Петренко, А. С. Карнаушенко та К. В. Мельникова [13].

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Попри наявність ґрунтовних наукових праць у сферах євроінтеграційної адаптації та національної безпеки, комплексне прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки держави в умовах сучасних транскордонних викликів залишається недостатньо розробленим. Існуючі дослідження переважно мають статичний або ретроспективний характер і не пропонують цілісних теоретико-методологічних моделей для подолання асиметрії між мобілізаційними вимогами воєнного стану та структурними реформами *acquis communautaire*. Окрім того, в юридичній науці поза увагою залишається синергетичний ефект взаємодії міграційної, енергетичної, цифрової та корпоративної безпекових підсистем, а в системі державного управління досі домінує реактивний підхід замість проактивного сценарного моделювання інституційних траєкторій на засадах Нового публічного менеджменту (NPM). Зазначені не вирішені аспекти зумовлюють необхідність системного переосмислення архітектури організаційно-правової безпеки та розроблення альтернативних сценаріїв її розвитку до 2030 року.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є визначення теоретико-методологічних засад, системне моделювання та прогнозування перспективних напрямів розвитку організаційно-правової безпеки держави в умовах динамічного впливу процесів глобалізації та європейської інтеграції, а також розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо адаптації національних інститутів публічної влади до нових безпекових викликів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Організаційно-правова безпека держави у сучасній юридичній науці розглядається як інтегрована динамічна система, покликана забезпечити стійкість публічно-правових інститутів та захищеність суб'єктів права через узгоджену взаємодію нормативного й інституційного компонентів. Юридичний компонент цієї безпеки охоплює якість законодавства, його несуперечливість та адаптивність, тоді як організаційний компонент фокусується на спроможності органів публічної влади, судової системи та недержавних безпекових суб'єктів ефективно реалізовувати й захищати правові приписи.

Глобалізація радикально змінює середовище функціонування цієї системи. Глобалізаційні процеси ведуть до ущільнення транскордонної взаємозалежності в економічній, військовій, екологічній та соціальній сферах. Це призводить до розмивання традиційної концепції національного суверенітету, за якої правотворення та правозастосування були виключною монополією уряду в межах чітко визначених державних кордонів. В умовах глобалізації виникають транснаціональні екстерналії, які не можуть бути ефективно врегульовані односторонніми зусиллями окремої держави. Функціональною відповіддю на ці виклики стає формування багаторівневого врядування (*multi-level governance*) та делегування частини суверенних повноважень на регіональний або глобальний рівень [1].

Прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки за таких умов має спиратися на принцип випереджального правового моделювання. Цей принцип базується на безперервному моніторингу зовнішніх і внутрішніх загроз, оцінці вразливості наявних правових інститутів та побудові прогнозних моделей поведінки суб'єктів права в умовах мінливого геоекономічного й геополітичного середовища. Сучасні виклики, пов'язані із процесами часткової деглобалізації та зростанням лібералізму, демонструють, що глобальна інтеграція несе в собі не лише стабільність, а й специфічні геоекономічні ризики. Це породжує фундаментальну дилему між прагненням до економічної відкритості та необхідністю збереження державного контролю над критичними ресурсами й інфраструктурою.

Порівняльний аналіз традиційної та сучасної (кооперативно-інтеграційної) моделей організаційно-правової безпеки дає змогу чітко простежити напрями інституційної еволюції (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика традиційної та сучасної моделей організаційно-правової безпеки

Параметр порівняння	Традиційна модель безпеки	Сучасна (кооперативно-інтеграційна) модель
Джерело легітимності	Виключно національний державний суверенітет.	Поєднання національного суверенітету та наднаціонального права.
Характер правового регулювання	Жорсткий, ієрархічний, обмежений кордонами держави.	Гнучкий, мережевий, екстратериторіальний, узгоджений.
Ключові суб'єкти забезпечення	Державні правоохоронні та оборонні органи ²² .	Координація діяльності державних органів, міжнародних агентств та інститутів ЄС/НАТО.
Метод реагування на загрози	Реактивний (реагування на факти правопорушень).	Проактивний, превентивний, базований на прогнозуванні ризиків.
Ставлення до транскордонних потоків	Прагнення до ізоляції та жорсткого бар'єрного контролю.	Інтегроване управління потоками (капіталу, інформації, міграції) ⁸ .

Джерело: розроблено автором за [1, 14].

Таким чином, прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки вказує на неминучий перехід до мережевих, інтегрованих моделей, здатних забезпечувати стійкість держави через міжнародну кооперацію та гармонізацію правових інструментів.

Європейська інтеграція є основним системним вектором реформування організаційно-правової безпеки України. Отримання статусу кандидата на членство в ЄС у 2022 році юридично зафіксувало стратегічний напрям розвитку національної правової системи. Процес адаптації законодавства, запланований до завершення до кінця 2027 року, вимагає не просто механічного перенесення норм європейського права у вітчизняні кодекси й закони, а глибокої трансформації правозастосовної практики та інституційної спроможності органів публічної влади.

Особлива складність цього процесу полягає у необхідності одночасного вирішення двох масштабних завдань: гармонізації нормативно-правового поля з вимогами *acquis communautaire* та забезпечення правової стійкості держави в умовах воєнного стану. Війна внесла суттєві корективи в організаційно-правові механізми управління:

- виникла потреба у тимчасовому обмеженні окремих конституційних прав і свобод громадян задля забезпечення безпеки держави, що потребує жорсткого судового та громадського контролю за дотриманням принципу пропорційності;
- організація місцевого самоврядування в умовах воєнного стану вимагає специфічного поєднання військово-адміністративних методів управління з європейськими стандартами децентралізації та субсидіарності, що досліджується у працях вітчизняних муніципалістів;
- модернізація державної служби та післявоєнне відновлення мають відбуватися на засадах прозорості, цифровізації та безбар'єрності, що є ключовими вимогами європейської концепції "good governance".

Процес правової адаптації підтримується не лише нормативними актами, а й потужними фінансово-правовими інструментами, зокрема програмою Ukraine Facility. Цей інструмент передбачає надання фінансової допомоги в обмін на проведення чітко визначених структурних реформ, що безпосередньо впливає на організаційно-правову безпеку через посилення державного фінансового контролю, підвищення прозорості публічних закупівель і реформування судової системи.

Важливим аспектом адаптації є також модернізація процесуального права. Інтеграція цивільного та кримінального процесу України у правовий простір Європейського Союзу вимагає вдосконалення механізмів міжнародної правової допомоги, екстрадиції та взаємного визнання судових рішень. Особливу роль тут відіграє цифровізація правосуддя. Впровадження системи електронного кримінального провадження (e-case) в умовах воєнного стану дозволяє забезпечити безперервність та прозорість правосуддя, захистити матеріали справ від знищення, проте водночас висуває високі вимоги до кібербезпеки та захисту персональних даних учасників процесу.

З точки зору довгострокового прогнозування, правова система України має еволюціонувати у напрямку створення гнучкого інституційного середовища, здатного ефективно адаптувати інтерпретаційну діяльність органів публічної влади до європейських правових стандартів та забезпечувати дотримання принципу ефективності правосуддя навіть в умовах кризових навантажень.

Прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки неможливе без детального аналізу її ключових галузевих вимірів, які зазнають найбільш динамічного впливу глобалізаційних процесів.

Міграційна безпека. В умовах глобалізації міграційні потоки стали одним із найскладніших викликів для європейської безпеки. Транснаціональний характер міграції потребує скоординованого організаційно-правового регулювання, оскільки односторонні заходи окремих держав часто виявляються неефективними або призводять до порушення фундаментальних прав людини. Створення Шенгенського простору із спільними зовнішніми кордонами зумовило формування наднаціонального законодавства ЄС у цій сфері.

Організаційно-правовий механізм забезпечення міграційної безпеки ЄС базується на кількох взаємопов'язаних елементах:

- функціонування Європейської агенції з охорони державного кордону та берегової охорони (Frontex), яка координує зусилля держав-членів щодо захисту зовнішніх кордонів;
- використання інтегрованих систем збору та обробки даних (таких як Шенгенська інформаційна система SIS, Візова інформаційна система VIS, Eurodac) для раннього виявлення загроз, ідентифікації осіб та запобігання нелегальній міграції;
- розробка та впровадження спільних інструментів протидії інструменталізації мігрантів третіми країнами як елементу гібридної війни.

Для України прогнозування у цій сфері вказує на необхідність повної інтеграції національних прикордонних та міграційних органів у європейську інфраструктуру, вдосконалення інструментів обробки даних та реалізацію ефективної політики інтеграції мігрантів із одночасним забезпеченням належного захисту прав українських громадян, які перебувають за кордоном.

Цифровізація та інформаційна безпека. Глобалізація інформаційного простору та стрімкий розвиток цифрових технологій сформували якісно нове середовище безпекових загроз. Транскордонний характер кібератак, поширення дезінформації та ризики порушення конфіденційності персональних даних вимагають системної адаптації національного законодавства до європейських стандартів. Ключовими орієнтирами для України у цій сфері є регламент GDPR та директиви NIS і ePrivacy, які формують сучасну європейську архітектуру інформаційної безпеки [7].

Прогнозований розвиток організаційно-правової безпеки в інформаційній сфері передбачає:

- перехід до комплексного регулювання, що інтегрує технічні стандарти, організаційні заходи (зокрема, обов'язкове призначення офіцерів з захисту даних) та юридичну відповідальність за порушення правил кібербезпеки;
- правове регулювання розвитку технологій штучного інтелекту. Як зазначають дослідники, впровадження систем машинного навчання потребує чіткого правового рамкування, зокрема застосування класичного «триступеневого тесту» для охорони інтелектуальної власності та забезпечення прозорості алгоритмів штучного інтелекту;
- регуляторну інтеграцію у сфері використання радіочастотного спектра та розвитку електронних комунікацій відповідно до європейських стандартів, що є базовою умовою функціонування єдиного цифрового ринку.

Енергетична безпека. Енергетична безпека є критичним компонентом національної безпеки, функціонування якого в умовах глобалізації визначається високою волатильністю ринків і геополітичними ризиками. Організаційно-правовий механізм управління енергетичною безпекою є комплексною багаторівневою системою, що поєднує стратегічне планування, нормативне регулювання та інституційну взаємодію суб'єктів енергетичного ринку.

Основними векторами розвитку цієї системи у контексті євроінтеграції є впровадження вимог Третього енергетичного пакета ЄС, посилення спроможності національного регулятора, забезпечення прозорості транскордонної торгівлі енергоносіями та інтеграція українських енергетичних мереж (зокрема ENTSO-E) до європейських інфраструктурних систем. Прогнозування розвитку цього сектору вказує на необхідність посилення правового захисту критичної енергетичної інфраструктури від кібернетичних і фізичних загроз, а також стимулювання розвитку відновлюваної енергетики шляхом упровадження інструментів ESG (екологічного, соціального та корпоративного управління).

Інтеграція України до спільного ринку Європейського Союзу та загальні процеси

глобалізації економіки суттєво змінюють умови функціонування вітчизняних підприємств, посилюючи вимоги до їхньої організаційно-правової безпеки. Лібералізація руху капіталу, товарів та послуг відкриває нові можливості для експорту, проте водночас значно ускладнює правове середовище господарської діяльності, збільшує ризики корпоративних конфліктів і посилює конкурентний тиск.

Як зазначає І. Богданюк [3] зазначає, що організаційно-правова безпека підприємств в умовах інтеграції охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з управлінням майновими правами, землею та капіталом. Особливо гостро ці проблеми постають під час формування великих агропромислових об'єднань та інтеграції вітчизняного аграрного сектору в європейську систему сільського господарства. Ускладнення контрактних відносин, транскордонний характер угод та необхідність захисту конфіденційної інформації й прав інтелектуальної власності вимагають розробки гнучких організаційно-правових механізмів внутрішнього аудиту та комплаєнсу на підприємствах.

Для забезпечення стабільності фінансового сектору та підвищення конкурентоспроможності національної економіки на глобальних ринках прогнозується розвиток правового регулювання за кількома напрямками:

- модернізація державного регулювання фінансового ринку відповідно до стандартів ЄС, що передбачає впровадження жорстких вимог до капіталу фінансових установ, прозорості їхньої власності та ефективності наглядових процедур;
 - розробка та реалізація програм державної підтримки експортно-орієнтованих підприємств, створення сприятливих правових умов для залучення прямих іноземних інвестицій та стимулювання виробництва продукції з високою доданою вартістю;
 - впровадження концепції «ефекту Брюсселя» у сфері соціальних та трудових стандартів, що передбачає добровільне або законодавчо закріплене дотримання підприємствами жорстких європейських вимог щодо протидії примусовій праці, забезпечення гендерної рівності та безпеки праці задля отримання доступу до ринків розвинених країн;
 - інтеграція екологічних інновацій та ESG-інструментів у корпоративне управління.
- Перехід до зеленої економіки вимагає створення правових стимулів для підприємств, які впроваджують екологічно чисті технології та забезпечують раціональне використання ресурсів відповідно до вимог Європейського зеленого курсу.

Таким чином, прогнозування розвитку економіко-правової безпеки вказує на поступове зближення національних регуляторних стандартів із європейськими, що змушує вітчизняний бізнес переходити на вищі рівні правової та корпоративної культури.

Враховуючи високу динамічність глобального безпекового середовища, наявність процесів деглобалізації, геополітичних конфліктів та ризиків внутрішньої дестабілізації в окремих країнах-членах ЄС, прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки України має здійснюватися на основі сценарного підходу. Це дозволяє розробити альтернативні траєкторії інституційного розвитку правової системи до 2030 року.

Сценарій А: Конвергентно-інтеграційний розвиток (Оптимістичний). Цей сценарій базується на припущенні збереження високої динаміки євроінтеграційних реформ в Україні та стабільності європейських інституцій. Головні параметри сценарію:

- Україна успішно завершує адаптацію національного законодавства до вимог *acquis communautaire* до кінця 2027 року;
- система публічного управління модернізується на засадах Нового публічного менеджменту (NPM), що забезпечує прозорість, високу ефективність державної служби та мінімізацію корупційних ризиків;
- організаційно-правова безпека фінансового, енергетичного та інформаційного секторів повністю інтегрується у відповідні структури ЄС;
- Судова система демонструє високий рівень незалежності та ефективності, забезпечуючи надійний захист прав інвесторів і фундаментальних прав людини.

Сценарій Б: фрагментарна (асиметрична) інтеграція (помірний). Сценарій передбачає, що через тривалу війну, фінансові труднощі або політичний опір окремих урядів-спойлерів у межах ЄС процес повноцінного вступу України уповільнюється. Особливості сценарію:

- Україна досягає глибокої інтеграції в окремих сферах (цифровий ринок, митний союз, енергетична мережа ENTSO-E), проте реформи у сфері верховенства права, юстиції та соціального захисту гальмуються через інституційну слабкість;

- організаційно-правова безпека має гібридний характер: сучасні європейські інструменти співіснують із застарілими бюрократичними практиками;
- бізнес змушений самостійно адаптуватися до вимог європейських ринків, використовуючи інструменти недержавного комплаєнсу та ESG-стандартів для мінімізації ризиків.

Сценарій В: Мобілізаційний суверенітет (Песимістичний). Сценарій розглядає варіант поглиблення глобальної кризи безпеки, часткового розпаду інтеграційних інститутів або приходу до влади в ключових країнах Заходу ліберальних сил, що веде до згорання програм підтримки України⁶. Характерні риси сценарію:

- процеси євроінтеграції заморожуються. Держава змушена фокусуватися на виживанні в умовах тривалого військового протистояння та економічного тиску;
- організаційно-правова безпека трансформується у жорстку централізовану модель із домінуванням військово-адміністративних методів управління;
- пріоритетом стає захист критичної інфраструктури, енергетична та продовольча самодостатність, а також жорсткий контроль за інформаційним простором і міграційними потоками.

Для порівняльного аналізу сценарних моделей та визначення пріоритетів інституційного реагування розроблено аналітичну матрицю розвитку безпекового середовища (табл. 2).

Таблиця 2

Матриця сценаріїв розвитку правової системи до 2030 року

Критерій порівняння	Сценарій А: Конвергентно-інтеграційний	Сценарій Б: Фрагментарна інтеграція	Сценарій В: Мобілізаційний суверенітет
Рівень гармонізації законодавства	Повний збіг з <i>acquis communautaire</i> .	Частковий, переважно в економічних секторах.	Збереження національної автономії, пріоритет оборонного права.
Ефективність публічного управління	Висока, на засадах NPM і цифровізації.	Середня, з вогнищами інституційного опору.	Централізована військово-адміністративна вертикаль.
Рівень інтеграції у системи безпеки ЄС	Повна інтеграція (Frontex, ENISA, Europol).	Координаційний, на основі двосторонніх угод.	Мінімальний, фокус на власних оборонних спроможностях.
Інвестиційна привабливість	Максимальна, завдяки верховенству права.	Помірна, з високими юридичними ризиками.	Низька, через високий рівень форс-мажорних обставин.
Механізм захисту прав людини	Судовий контроль на основі стандартів ЄСПЛ.	Збереження системних недоліків судочинства.	Обмеження прав задля оборони держави.

Джерело: розроблено автором за [7, 14].

Незалежно від реалізації того чи іншого сценарію, ключовим інструментом забезпечення стійкості організаційно-правової безпеки є розвиток інституту стратегічного контролю та прогнозування. Державні органи мають перейти від реактивного адміністрування до проактивного моделювання правових процесів, що дозволить зберегти керованість системи публічної влади за будь-яких умов зовнішнього середовища.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження процесів прогнозування розвитку організаційно-правової безпеки в умовах глобалізації та євроінтеграції дає змогу сформулювати кілька висновків.

По-перше, організаційно-правова безпека у сучасну епоху перестає бути статичною категорією, яка забезпечується виключно силовими методами в межах національних кордонів. Вона перетворюється на динамічну, багаторівневу систему спільного врядування, ефективність якої визначається рівнем адаптивності національного законодавства та глибиною інтеграції державних інститутів у міжнародні й регіональні структури безпеки. Глобалізація вимагає від держави формування гнучких інструментів реагування на транскордонні виклики через механізми кооперативної безпеки.

По-друге, євроінтеграційний вектор є основним каталізатором модернізації вітчизняного правового поля та системи публічного управління. Орієнтир на повне впровадження *acquis communautaire* до кінця 2027 року висуває жорсткі вимоги до інституційної спроможності органів влади. Унікальність українського досвіду полягає в необхідності поєднання євроінтеграційних реформ (децентралізації, цифровізації, прозорості) з мобілізаційними вимогами воєнного стану, що

потребує створення специфічних організаційно-правових моделей, здатних забезпечувати баланс між правами людини та державною безпекою.

По-третє, прогностичний аналіз галузевих підсистем безпеки показує, що майбутнє організаційно-правової стійкості держави лежить у площині глибокої цифровізації правових процесів (впровадження e-case, використання штучного інтелекту), посилення кібербезпеки критичної інфраструктури, інтеграції прикордонних і міграційних органів у європейську інформаційну мережу та перебудови корпоративного сектору на засадах ESG-стандартів і екологічних інновацій.

По-четверте, сценарне моделювання розвитку безпекового середовища до 2030 року вказує на те, що найбільш ефективним способом нівелювання геоекономічних ризиків деглобалізації та лібералізму є послідовна реалізація конвергентно-інтеграційного сценарію. Для цього державне управління має базуватися на принципах Нового публічного менеджменту та випереджаючого правового моделювання, де стратегічний контроль і превентивне виявлення загроз є основою стабільності правопорядку та стійкості держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Hooghe L. Globalization and the European Union. Shared Governance on a Regional Scale. Forthcoming in: "The Implications of Global and Regional Integration for the Future of Federal Political Systems", edited by Harvey Lazar. URL: https://hooghe.web.unc.edu/wp-content/uploads/sites/11492/2022/03/2004_globalization-and-the-european-union_shared-governance-on-a-regional-scale.pdf
2. Вівчар О., Дракохруст Т., Мужилівський Н. Організаційно-правові контексти кооперативної безпеки: від глобальних тенденцій до локальних прогнозів. *Актуальні проблеми правознавства*. 2024. № 1, С. 40-45, DOI: <https://doi.org/10.35774/app2024.01.040>
3. Богданюк І. В. Механізми та системи управління дотриманням економічної, екологічної та організаційно-правової безпеки суб'єктів аграрного бізнесу: теорія, методологія, практика : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Одеський національний технологічний університет, Одеса, 2024.
4. Аграрний сектор України на шляху до євроінтеграції: монографія / авт. кол.: М. Бетлій та ін.; за ред. О.М. Бородіної. Ужгород: ІВА, 2006. 496 с.
5. Саблук П. Основні напрями розроблення стратегії розвитку агропромислового комплексу в Україні. *Економіка АПК*. 2004. №12. С.3-16.
6. Кортукова Т. Благодарний А. Організаційно-правовий механізм забезпечення міграційної безпеки ЄС. *Ius Modernum*. 2023. Том 127, № 2. С. 34-46. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2023\(127\)02](https://doi.org/10.31617/3.2023(127)02)
7. Стратегія політико-правового розвитку України до 2030 року: науково-аналітична записка / Кол. авт.; за ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. 176 с. URL: <https://idpnan.org/assets/images/books/2025/strategy-of-political-and-legal-development-of-ukraine-until-2030-a-scientific-and-analytical-note.pdf>
8. Кириченко Г. Публічне управління у сфері інформаційної безпеки: теоретико-правовий аналіз сучасних викликів. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2026. Вип. 352(2). С. 47-54. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-352-5>
9. Гамбург І. А. Правове обґрунтування адаптації інтерпретаційної діяльності органів державної влади України до європейських стандартів у сучасних умовах. *The European Union and Ukraine's European Integration in the Era of Global Challenges: Legal, Political, and Socio-Economic Dimensions* (May 28–29, 2026. Cluj-Napoca, Romania) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2026. 169 p., pp. 7-10. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-1>
10. Stefanut M. M. Human rights protection in ukraine during armed conflict: the role of the European Union. *The European Union and Ukraine's European Integration in the Era of Global Challenges: Legal, Political, and Socio-Economic Dimensions* (May 28–29, 2026. Cluj-Napoca, Romania) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2026. 169 p., pp. 11-12. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-2>
11. Бородін К. С. Цифрова трансформація публічного управління України у контексті євроінтеграції. *The European Union and Ukraine's European Integration in the Era of Global Challenges: Legal, Political, and Socio-Economic Dimensions* (May 28–29, 2026. Cluj-Napoca, Romania) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2026. 169 p., pp. 21-23. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-5>

12. Куприй Н. Реформа государственного управления в Украине: что удалось? 2016. URL: <http://prismua.org/en/pdf/2019-02-8/>
13. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Мельникова К. В. Соціальні стандарти ЄС та їх вплив на українську економіку. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. №10. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-02-03>
14. Мазепа С. Міжнародний досвід захисту інформаційної безпеки: імплементація європейських правових норм у законодавство України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2025. Том 3, № 90. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.3>

REFERENCES:

1. Hooghe, L. (2004). Globalization and the European Union: Shared Governance on a Regional Scale. In H. Lazar (Ed.), *The Implications of Global and Regional Integration for the Future of Federal Political Systems*. https://hooghe.web.unc.edu/wp-content/uploads/sites/11492/2022/03/2004_globalization-and-the-european-union_shared-governance-on-a-regional-scale.pdf
2. Vivchar, O., Drakokhrust, T., & Muzhylyivskiy, N. (2024). Orhanizatsiino-pravovi konteksty kooperativnoi bezpeky: vid hlobalnykh tendentsii do lokalnykh prohnoviz [Organizational and legal contexts of cooperative security: From global trends to local forecasts]. *Actual Problems of Law*, (1(37)), 40–45. <https://doi.org/10.35774/app2024.01.040>
3. Bohdaniuk, I. V. (2024). *Mekhanizmy ta systemy upravlinnia dotrymanniam ekonomichnoi, ekolohichnoi ta orhanizatsiino-pravovoi bezpeky subiektiv ahrarnoho biznesu: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Mechanisms and systems of management of compliance with economic, environmental and organizational and legal security of agricultural business entities: Theory, methodology, practice] (Doctoral dissertation, Doctor of Economic Sciences). Odesa National University of Technology.
4. Betlii, M., Borodina, O. M., & et al. (2006). *Ahrarnyi sektor Ukrainy na shliakhu do yevrointehratsii* [Agrarian sector of Ukraine on the way to European integration] (O. M. Borodina, Ed.). IVA.
5. Sabluk, P. (2004). *Osnovni napriamy rozroblennia stratehii rozvytku ahropromyslovoho kompleksu v Ukraini* [Main directions of developing a strategy for the development of the agro-industrial complex in Ukraine]. *Economy of AIC*, (12), 3–16.
6. Kortukova, T., & Blahodarnyi, A. (2023). Orhanizatsiino-pravovyi mekhanizm zabezpechennia mihratsiinoi bezpeky YeS [Organizational and legal mechanism for ensuring EU migration security]. *Ius Modernum*, 127(2), 34–46. [https://doi.org/10.31617/3.2023\(127\)02](https://doi.org/10.31617/3.2023(127)02)
7. Kresina, I. O. (Ed.). (2022). *Stratehiia polityko-pravovoho rozvytku Ukrainy do 2030 roku: naukovo-analitychna zapyska* [Strategy of political and legal development of Ukraine until 2030: Scientific and analytical note]. V. M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine. <https://idpnan.org/assets/images/books/2025/strategy-of-political-and-legal-development-of-ukraine-until-2030-a-scientific-and-analytical-note.pdf>
8. Kyrychenko, H. (2026). Publichne upravlinnia u sferi informatsiinoi bezpeky: teoretyko-pravovyi analiz suchasnykh vyklykiv [Public administration in the field of information security: Theoretical and legal analysis of modern challenges]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 352(2), 47–54. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-352-5>
9. Hamburh, I. A. (2026). Pravove obgruntuvannia adaptatsii interpretatsiinoi diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy do yevropeiskykh standartiv u suchasnykh umovakh [Legal justification for adapting the interpretive activities of Ukrainian state authorities to European standards in modern conditions]. In *The European Union and Ukraine's European Integration in the Era of Global Challenges: Legal, Political, and Socio-Economic Dimensions* (pp. 7–10). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-1>
10. Stefanut, M. M. (2026). Human rights protection in Ukraine during armed conflict: The role of the European Union. In *The European Union and Ukraine's European Integration in the Era of Global Challenges: Legal, Political, and Socio-Economic Dimensions* (pp. 11–12). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-2>
11. Borodin, K. S. (2026). Tsyfrova transformatsiia publichnoho upravlinnia v Ukraini u konteksti yevrointehratsii [Digital transformation of public administration in Ukraine in the context of European integration]. In *The European Union and Ukraine's European Integration in the Era of Global Challenges: Legal, Political, and Socio-Economic Dimensions* (pp. 21–23). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-5>
12. Kupriy, N. (2016). *Reforma gosudarstvennogo upravleniya v Ukraine: chto udalos?* [Public administration reform in Ukraine: What worked?]. <http://prismua.org/en/pdf/2019-02-8/>
13. Petrenko, V. S., Karnaushenko, A. S., & Melnykova, K. V. (2023). *Sotsialni standarty YeS ta yikh vplyv na ukrainsku ekonomiku* [EU social standards and their impact on the Ukrainian economy]. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, (10). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-02-03>
14. Mazepa, S. (2025). *Mizhnarodnyi dosvid zakhystu informatsiinoi bezpeky: implementatsiia yevropeiskykh pravovykh norm u zakonodavstvo Ukrainy* [International experience of information security protection: Implementation of European legal norms into Ukrainian legislation]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 3(90). <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.3>

FORECASTING THE DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL AND LEGAL SECURITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND EUROPEAN INTEGRATION

SABADASH Inna, SELIKHOV Serhii, TRYHUBENKO Serhii

Livestock Farming Institute of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

The article provides comprehensive theoretical and methodological substantiation, systematic modeling, and forecasting of prospective trends in the development of state organizational and legal security under the dynamic impact of globalization and European integration. The author defines organizational and legal security as an integrated, dynamic system that ensures the stability of public legal institutions and the protection of legal subjects through the coordinated interaction of high-quality, adaptive legislation and strong institutional capacity. The study

*tracks the evolutionary transition from the traditional state-centric security model to the modern cooperative-integration one, characterized by flexible, network-based, and extraterritorial legal regulation. Special analytical focus is placed on the unique practical challenges faced by Ukraine, as an EU candidate country, in fully adapting its national framework to the *acquis communautaire* standards by the end of 2027. This complex process unfolds under the unprecedented dual pressure of combining urgent martial-law mobilization measures with long-term baseline reforms in decentralization, public digital transformation, and human rights protection.*

The research thoroughly evaluates the critical sectoral dimensions of national security under global transformations. In the migration sphere, the efficiency of integrated data management systems (SIS, VIS, Eurodac) and Frontex coordination mechanisms is examined. Regarding digital and information security, the paper investigates the implementation of the GDPR, NIS, and ePrivacy directives, as well as the legal framework for deploying artificial intelligence under the classic "three-step test." In the energy and corporate sectors, the emphasis is placed on the Third Energy Package, ENTSO-E integration, and the corporate transition to ESG instruments driven by the "Brussels effect." Using a scenario-based approach, the author designs three alternative institutional development trajectories for the national legal framework through 2030: the Convergence-Integration scenario (optimistic), the Fragmented Integration scenario (moderate), and the Mobilization Sovereignty scenario (pessimistic), which are compiled into a comparative analytical matrix. The study concludes that ensuring long-term legal stability requires a strategic shift in public administration from reactive governance to proactive legal modeling grounded in New Public Management (NPM) principles.

*Keywords: organizational and legal security, globalization, European integration, *acquis communautaire*, martial law, multi-level governance, New Public Management, scenario modeling, ESG standards, digitalization of justice.*